ŚWIADCZENIA, DODATKI, ULGI

DLA SENIORÓW W 2025 R.

#dogmapomoc

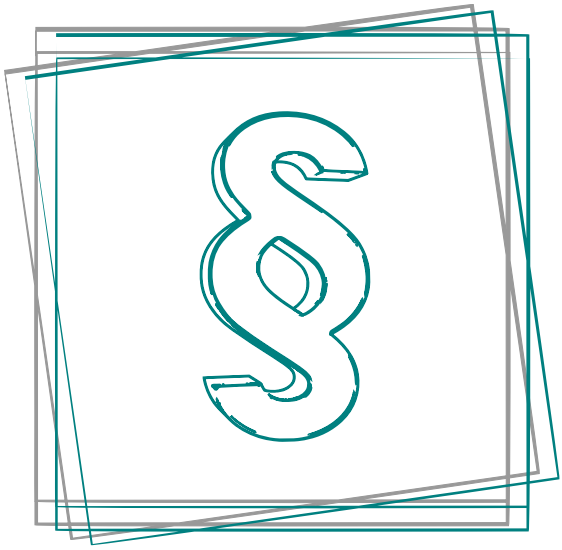

Stan prawny na dzień 28.02.2025 r.

NIEZBĘDNIK PRAWNY

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo Sprawiedliwości

STOWARZYSZENIE DOGMA

POWIAT PSZCZYŃSKI

Zadanie publiczne finansowane ze środków otrzymanych z Powiatu Pszczyńskiego

Spis treści

I.Wstęp....3

II.Emerytura – waloryzacja 1 marca 2025....3

III.Dodatkowe świadczenia emerytalne 4

IV.Dodatki i świadczenia uzupełniające dla emerytów....5

1.500+ dla seniora....5

2.Dodatek pielęgnacyjny - waloryzacja od 1 marca 2025 r....8

3.Zasiłek pielęgnacyjny....9

4.Dodatki do świadczeń i świadczenie honorowe dla stulatków....10

5. Renta wdowia....10

5.Ulga PIT 0 dla pracujących seniorów....13

6.Darmowe leki dla osób 65+....13

7.Bon senioralny 2025....14

8.Program MAMA 4+....14

V.Ulgi i zniżki dla seniorów....14

1.Komunikacja miejska i kolej....14

2.Abonament RTV....15

3.Kultura i rozrywka....15

VI.Punkty bezpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej....15

I. Wstęp

Emerytura to nie to tylko koniec pracy, ale też spokój, odpoczynek i wiele korzyści. Warto między innymi pamiętać o tych finansowych, bowiem emeryci mają prawo do wielu ulg, dodatków i specjalnych świadczeń. Warto poznać sposoby na ograniczenie kosztów opłat i życia, a także rozwiązania dostępne dla seniorów, które mają na celu lepsze zabezpieczenie finansowe seniorów w obliczu rosnących kosztów życia. Seniorzy w Polsce mogą liczyć na różnorodne formy wsparcia finansowego, ulgi podatkowe, darmowe leki czy zniżki na kulturę i rozrywkę. Przedstawiamy niezbędnik, który krok po kroku wyjaśnia, z jakich świadczeń, dodatków i ulg mogą osoby po 60 roku życia skorzystać w 2025 roku.

II. Emerytura – waloryzacja 1 marca 2025

Waloryzacja emerytur w Polsce co roku ma miejsce 1 marca. Wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2025 roku wynosi 105,5%. Wskaźnik o wysokości 105,5% oznacza, że emerytura wzrośnie o 5,5%

Dzięki wskaźnikowi waloryzacji można samodzielnie obliczyć, jak wzrośnie wysokość emerytury od 1 marca 2025 roku. Wykonuje się w tym celu następujące równanie:

kwota aktualnej emerytury x 105,5 : 100 = kwota emerytury po waloryzacji

Od 1 marca 2025 r. najniższa emerytura osiąga wysokość 1878,91 zł brutto. Minimalna emerytura netto wyniesie 1709,81 zł.

III. Dodatkowe świadczenia emerytalne

Trzynasta i czternasta emerytura

Każdy emeryt w Polsce, który pobiera emeryturę lub rentę, automatycznie otrzymuje 13. emeryturę. Po waloryzacji w 2025 r. będzie to 1878,91 zł brutto (ok. 1700 zł netto). Nie trzeba składać żadnych wniosków – pieniądze trafiają na konto seniora w ustalonym terminie.

Wypłata jednak może być niższa, jeśli suma świadczeń wypłacanych w kwietniu przekracza 2 500 zł brutto – wtedy potrącany jest podatek. W 2025 roku 13. emerytura, tak jak w poprzednich latach, zostanie pomniejszona o **9% składki zdrowotnej i 12% podatku dochodowego.** W praktyce większość seniorów otrzyma **od 1485 zł do 1709 zł netto,** w zależności od wysokości swojej podstawowej emerytury.

Istnieje sposób na uniknięcie podatku. Wystarczy złożyć w ZUS **wniosek EPD-21.** Formularz EPD-21 to wniosek o **niepobieranie zaliczek na podatek dochodowy,** jeśli roczne dochody nie przekraczają **30 000 zł.** Jeśli go złożysz, ZUS **nie będzie potrącał podatku** od twojej emerytury, renty oraz dodatkowych świadczeń (13. i 14. emerytury) **do momentu przekroczenia tego limitu.** Dopiero gdy suma twoich dochodów w danym roku przekroczy **30 000 zł,** ZUS zacznie pobierać zaliczkę na podatek w wysokości **12%.**

Ważne!

Wniosek EPD-21 obowiązuje także w kolejnych latach, dopóki go nie wycofasz lub nie złożysz innego wniosku podatkowego.

14. emerytura (od 1878,91 zł brutto zł do 50 zł) to wsparcie skierowane do osób z niższymi świadczeniami. Pełna kwota przysługuje seniorom,

których emerytura nie przekracza 2900 zł brutto. Dla wyższych świadczeń stosuje się zasadę "złotówka za złotówkę".

Nowe wysokości najniższych świadczeń wynoszą od 1 marca 2025 r.:

- 1 878,91 zł miesięcznie – najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renta rodzinna i renta socjalna (wzrost o 97,95 zł),
- 1 409,18 zł miesięcznie – najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy (wzrost o 73,46 zł)

IV. Dodatki i świadczenia uzupełniające dla emerytów

1. 500+ dla seniora

Świadczenie potocznie nazywane „500+ dla seniora" to **świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.** Jego celem jest wsparcie finansowe osób, które ze względu na stan zdrowia wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Od 1 marca 2025 roku **próg dochodowy uprawniający do pełnej kwoty świadczenia wzrośnie do 2552,39 zł brutto miesięcznie**. Oznacza to, że osoby otrzymujące emeryturę lub rentę, których łączne świadczenia publiczne nie przekraczają tego limitu, mogą ubiegać się o pełne 500 zł wsparcia.

Najważniejsze informacje o świadczeniu:

- **Kwota dodatku**: maksymalnie **500 zł miesięcznie** (lub mniej, jeśli łączne świadczenia przekraczają próg 2552,39 zł brutto).

- **Kryterium dochodowe**: aby uzyskać pełne 500 zł, suma świadczeń publicznych nie może przekroczyć **2552,39 zł brutto miesięcznie**. Jeśli dochód jest wyższy, świadczenie jest zmniejszane na zasadzie „złotówka za złotówkę”.
- **Przeznaczenie:** dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, co musi być potwierdzone orzeczeniem ZUS lub innego uprawnionego organu.
- **Brak opodatkowania:** świadczenie nie podlega opodatkowaniu i nie wlicza się do dochodu, np. przy ubieganiu się o inne formy wsparcia.
- **Wypłata**: dodatek jest wypłacany razem z emeryturą lub rentą.

Aby otrzymać świadczenie, trzeba spełnić następujące warunki:

- **Posiadać orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji.**
    - Niezdolność ta musi być potwierdzona orzeczeniem wydanym przez ZUS, KRUS lub inny uprawniony organ.
    - Orzeczenie wskazuje, że osoba wymaga stałej pomocy w codziennym funkcjonowaniu.
    - Jeśli wnioskujący nie posiada jeszcze takiego orzeczenia, najpierw musi wystąpić do ZUS o jego wydanie.
- **Mieć dochód nieprzekraczający 2552,39 zł brutto (od 1 marca 2025 r.)**
    - Łączna wysokość wszystkich świadczeń publicznych (np. emerytura, renta, inne zasiłki finansowane ze środków publicznych) **nie może przekroczyć progu 2552,39 zł brutto**

- Jeśli dochód wynosi **więcej niż 2552,39 zł brutto,** świadczenie zostanie pomniejszone na zasadzie „złotówka za złotówkę”.

- **Być pełnoletnim mieszkańcem Polski**
  - Świadczenie przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat.
  - Należy posiadać stałe miejsce zamieszkania na terytorium Polski.
- **Pobierać emeryturę lub rentę**
  - Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które pobierają **emeryturę lub rentę** z ZUS, KRUS, MSWiA lub innej instytucji publicznej.
- **Posiadać uprawnienia do legalnego pobytu w Polsce**

  Świadczenie mogą otrzymać osoby, które:
  - mają **obywatelstwo polskie**,
  - posiadają **prawo pobytu lub prawo stałego pobytu** (dotyczy obywateli UE, EFTA lub Konfederacji Szwajcarskiej),
  - legalnie przebywają w Polsce na podstawie innych dokumentów pobytowych (dotyczy cudzoziemców spoza UE).

Ważne!

1. Jeśli osoba nie spełnia jednego z powyższych warunków, świadczenie **nie zostanie przyznane**.
2. ZUS nie wypłaca świadczenia uzupełniającego z urzędu, potrzebny jest wniosek (formularz ESUN).

Formularz wniosku o świadczenie uzupełniające (ESUN) można znaleźć:

- **Na stronie ZUS** – w zakładce „Formularze i druki" (www.zus.pl)
- **W placówkach ZUS** – w wersji papierowej,
- **Elektronicznie** – przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS (https://www.zus.pl/ezus/logowanie)

ZUS ma **30 dni na rozpatrzenie wniosku** od momentu wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do jego wydania. Nie ma konkretnego terminu składania wniosku – można go złożyć **w dowolnym momencie**, ale świadczenie jest przyznawane **od miesiąca, w którym wpłynął wniosek**. Oznacza to, że jeśli chcesz otrzymać 500+ od marca 2025 r., musisz złożyć wniosek **najpóźniej w marcu**.

2. Dodatek pielęgnacyjny - waloryzacja od 1 marca 2025 r.

Obecnie dodatek pielęgnacyjny wynosi 330,07 zł, natomiast od 1 marca 2025 roku świadczenie wzrośnie, ale podwyżka jest nieznaczna - o 18,15 zł - do kwoty 348,22 zł miesięcznie.

Dodatek pielęgnacyjny przyznawany jest w dwóch sytuacjach:

- osobie, która jest całkowicie niezdolna do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo
- osobie, która ukończyła 75 lat.

W przypadku seniorów świadczenie przyznawane jest z urzędu, tzn. osoba, która kończy 75 lat, nie musi składać zaświadczenia o stanie

zdrowia. ZUS przyznaje prawo do dodatku z urzędu i wypłaca pieniądze wraz z emeryturą. Wniosek muszą złożyć natomiast osoby, które są niezdolne do pracy lub samodzielnej egzystencji. Ponadto lekarz orzecznik ZUS (komisja lekarska ZUS) w orzeczeniu potwierdzi status danej osoby. Co ważne, ZUS nie przyzna dodatku, jeśli dana osoba przebywa w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym powyżej 2 tygodni w miesiącu.

3. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego;
- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej nieodpłatnie całodobowe utrzymanie;

- jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tej osoby, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

4. Dodatki do świadczeń i świadczenie honorowe dla stulatków

Od 1 marca 2025 roku wzrosną także dodatki do świadczeń:

- Dodatek za tajne nauczanie i dodatek kombatancki: 348,23 zł
- Dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego: 522,34 zł
- Dodatek dla sieroty zupełnej: 620,36 zł
- Dodatek kompensacyjny: 52,24 zł.
- Ryczałt energetyczny: 316,31 zł.

Świadczenie honorowe dla stulatków od 1 stycznia 2025 roku wynosi 6246,13 zł miesięcznie

5. Renta wdowia

Renta wdowia weszła w życie 1 stycznia 2025 roku. Wypłaty wystartują 1 lipca 2025 roku. W ramach nowego świadczenia, suma pobieranych emerytur i rent nie będzie mogła przekroczyć trzykrotności minimalnej emerytury. Od 1 marca minimalna emerytura wynosi 1 tys. 878,91 zł,

zatem maksymalny limit renty wynosi teraz 5 tys. 636,73 zł. Podwyżka renty wdowiej wynika z ogłoszonej w lutym waloryzacji emerytur i rent o 5,5 proc., po której emerytura minimalna wzrosła o 97,95 zł, czyli z 1 tys. 780,96 zł do 1 tys. 878,91 zł. Tym samym limit dla renty wdowiej wzrósł z 5 tys. 342,88 zł do 5 tys. 636,73 zł, który obowiązywać będzie do 28 lutego 2026 r.

Renta wdowia to świadczenie stanowiące połączenie renty rodzinnej z innym świadczeniem, np. emeryturą lub rentą z tytułu niezdolności do pracy. Przed 1 stycznia 2025 r. osoba, która straciła małżonka, musiała podjąć decyzję czy pobiera swoją emeryturę, czy rentę rodzinną po zmarłym małżonku (wynosiła ona maksymalnie 85 proc. świadczenia zmarłego).

Od początku tego roku uprawniony do świadczenia może wybrać między wypłatą:

- 100% renty rodzinnej oraz 15% „własnego" świadczenia,
  albo 100% „własnego" świadczenia oraz 15% renty rodzinnej

Wśród warunków uzyskania renty wdowiej są m.in.:

- niepozostawanie w związku małżeńskim
- osiągnięcie wieku emerytalnego – co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn,
- pozostanie we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka, wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego,
- nabycie prawa do renty rodzinnej nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego – kobieta może starać się

o rentę, jeśli została wdową nie wcześniej niż w wieku 55 lat, a mężczyzna, jeśli został wdowcem nie wcześniej niż w wieku 60 lat.

Gdzie należy złożyć wniosek o rentę wdowią?

Wniosek o rentę wdowią możesz złożyć w dowolnym organie emerytalno-rentowym (KRUS, ZUS, WBE, ZER-MSWiA czy BESW), w którym jesteś uprawniona (uprawniony) do jednego ze świadczeń: emerytury, renty własnej lub renty rodzinnej.

Osoby uprawnione do świadczeń z dwóch organów rentowych mogą same zdecydować, do którego z nich chcą złożyć wniosek o rentę wdowią.

Wniosek ERWD - instrukcja, wzór wypełnienia druku

ZUS udostępnia na swojej stronie wzór wniosku ERWD do wypełnienia

https://www.zus.pl/wzory-formularzy/emerytury-renty/zbieg-swiadczen-z-renta-rodzinna

Dodatkowo ZUS przygotował instrukcję, jak krok po kroku wypełnić wniosek ERWD w formacie dokumentu w Wordzie. Dzięki tym wskazówkom, można bezbłędnie wypełnić wniosek.

Szczegółowa instrukcja wypełnienia wniosku o rentę wdowią znajduje się również na kanale ZUS na YouTube:

https://www.youtube.com/@ElektronicznyZUSpl

https://www.youtube.com/watch?v=Zhc5bvlcHv0

Film pokazuje jak krok po kroku znaleźć wniosek ERWD na PUE ZUS oraz co wpisywać w obowiązkowe pola. Można wybrać w jakiej formie przyjdzie odpowiedź z ZUS: elektronicznie, pocztą tradycyjną lub w jednostce terenowej ZUS. Na koniec wybiera się sposób podpisania

wniosku elektronicznego: profil PUE, profil zaufany, podpis osobisty (e-dowód), kwalifikowany podpis elektroniczny. Po wybraniu np. podpisu profilem PUE powinna pojawić się na ekranie informacja, że wniosek został wysłany.

5. Ulga PIT 0 dla pracujących seniorów

Ulga skierowana jest do pracujących seniorów, którzy:

- **osiągnęli wiek emerytalny** (60 lat dla kobiet, 65 lat dla mężczyzn),
- **nie pobierają emerytury ani renty,**
- **nadal są aktywni zawodowo** i uzyskują dochód z pracy na etacie, umowy zlecenia lub działalności gospodarczej.

Dzięki tej uldze ich wynagrodzenie nie jest obciążone PIT do limitu 85 528 zł rocznie.

Po przekroczeniu tego limitu trzeba zastosować kwotę wolną od podatku w wysokości 30 000 zł.

6. Darmowe leki dla osób 65+

Seniorzy, którzy ukończyli 65 lat, mogą korzystać z programu darmowych leków. Wystarczy, że lekarz wypisze receptę z oznaczeniem "S". Lista leków objętych programem liczy obecnie ponad 3700 pozycji. Największa zmiana w 2025 roku, na którą seniorzy czekali, to możliwość wypisania recepty „S” na bezpłatne leki przez wszystkich lekarzy, niezależnie od tego, czy mają kontrakt z NFZ, czy przyjmują pacjentów prywatnie. Zmiany weszły w życie w lutym 2025 roku.

7. Bon senioralny 2025

Na wprowadzenie bonu senioralnego Polacy czekają od wielu miesięcy. Jedne z pierwszym założeń mówiły, że miał być wprowadzony w 2025 roku, jednak już termin został przesunięty na 2026 rok.

Bon senioralny to świadczenie pozwalające na sfinansowanie usługi wsparcia o charakterze opiekuńczym w miejscu zamieszkania seniora. Usługi te będą obejmowały pomoc w codziennych czynnościach, kontakt z otoczeniem, pomoc w przygotowaniu i spożywaniu posiłków. Program skierowany będzie do seniorów w wieku powyżej 75 lat i ich pracujących rodzin. Maksymalna wartość bonu senioralnego wyniesie 2 150 zł brutto.

8. Program MAMA 4+

Kobiety, które wychowały co najmniej czworo dzieci i nie podjęły pracy, mogą liczyć na rodzicielskie świadczenie uzupełniające. Wynosi ono równowartość minimalnej emerytury – 1878,91 zł brutto – i wymaga złożenia wniosku w ZUS.

.

V. Ulgi i zniżki dla seniorów

1. Komunikacja miejska i kolej

Seniorzy mogą korzystać z ulg na bilety komunikacji miejskiej, a w niektórych miastach przejazdy są darmowe. PKP Intercity oferuje zniżki w wysokości 30 proc. na bilety dla osób powyżej 60. roku życia.

2. Abonament RTV

Osoby po 75. roku życia są zwolnione z opłat za abonament RTV. Seniorzy z niższymi dochodami mogą ubiegać się o ulgi, jeśli ich emerytura nie przekracza połowy przeciętnego wynagrodzenia.

3. Kultura i rozrywka

Teatry, muzea, ogrody zoologiczne i inne miejsca kultury oferują zniżki dla seniorów. Dodatkowo Ogólnopolska Karta Seniora zapewnia rabaty w 4000 miejsc w Polsce. Koszt jej wyrobienia to 35 zł za rok lub 50 zł za dwa lata.

VI. Punkty bezpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej

W przypadku pytań, wątpliwości seniorzy mogą korzystać z bezpłatnych punktów pomocy prawnej i obywatelskiej, które działają w powiecie pszczyńskim. Dzięki nim mogą uzyskać porady prawne w różnych sprawach, bez konieczności ponoszenia kosztów.

Informacje o adresach i godzinach otwarcia punktów poradniczych, a także o sposobach zapisania się na poradę można znaleźć na ostatniej stronie niezbędnika.

ZAPISY NA PORADY

- **telefonicznie** - pod numerem telefonu: **32 449-23-78** w godzinach pracy urzędu
- **elektronicznie** - pisząc na adres e-mail: **pomocprawna@powiat.pszczyna.pl**
- **osobiście** - w siedzibie referatu mieszczącego się w Szpitalu Joannitas w Pszczynie ul. Antesa 11pokój nr 1 (obok kaplicy szpitalnej)

STOWARZYSZENIE "DOGMA" ZAPRASZA DO PUNKTÓW PORADNICZYCH PROWADZONYCH W POWIECIE PSZCZYŃSKIM

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Gminny Ośrodek Kultury
ul. Uzdrowiskowa 61, Goczałkowice-Zdrój

Środa i piątek	11.00 - 15.00

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Lokal biurowy
ul. Poprzeczna 1, Wola

Poniedziałek	13.00 - 17.00
Wtorek	11.00 - 15.00
Czwartek	8.00 - 12.00

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego, Lokal biurowy
(były Hotel Robotniczy, wejście od strony stawu, parter)
ul. Centralna 57, Kobiór

Poniedziałek i piątek	16.00 - 20.00

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego, Gminny Ośrodek Kultury
ul. Ogrodowa 22, Suszec

Wtorek	7.30 - 11.30
Środa	14.00 - 18.00
Czwartek	10.00 - 14.00

INNE PUNKTY NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ

Lokal biurowy przy ul. 3 Maja 15, 43-200 Pszczyna

Poniedziałek	12.00 - 16.00
Wtorek, czwartek, piątek	8.00 - 12.00
Środa	14.00 - 18.00

Lokal biurowy nr 201 w Domu Kultury w Pawłowicach
na Osiedlu przy ul. Wojska Polskiego 11, 43-250 Pawłowice (GOK)

Poniedziałek, środa, czwartek	9.00 - 13.00
Wtorek, piątek	15.00 - 19.00

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo Sprawiedliwości

STOWARZYSZENIE DOGMA

POWIAT PSZCZYŃSKI

Zadanie publiczne finansowane ze środków otrzymanych z Powiatu Pszczyńskiego